ĢENERĀLADVOKĀTA PAOLO MENGOCI [*PAOLO MENGOZZI*] SECINĀJUMI,

sniegti 2008. gada 13. martā [1]

I — Ievads

1. Šajā prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā *Finanzgericht Hamburg* [Hamburgas Finanšu tiesa] (Vācija) lūdz Tiesai interpretēt Padomes 1991. gada 19. novembra Direktīvas 91/628/EEK par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā, ar kuru groza Direktīvas 90/425/EEK un 91/496/EEK [2], kas grozīta ar Padomes 1995. gada 29. jūnija Direktīvu 95/29/EK [3] (turpmāk tekstā — "Direktīva 91/628"), pielikuma 48. punkta 7. apakšpunkta a) un b) daļu.

2. Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *Interboves GmbH* (turpmāk tekstā — "*Interboves*") un *Hauptzollamt Hamburg-Jonas* [Hamburgas-Jonas Galvenā muitas pārvalde] (turpmāk tekstā — "*Hauptzollamt*") jautājumā par pēdējās atteikumu *Interboves* piešķirt eksporta kompensāciju par dzīvu liellopu eksportu, kas tika lūgta 2002. gada jūnijā, par iemeslu minot to, ka šo dzīvnieku pārvadāšanas (pa jūru) ilgums esot pārsniedzis Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļā noteikto ilgumu.

II — Atbilstošās tiesību normas

3. Padomes 1999. gada 17. maija Regulas (EK) Nr. 1254/1999 par liellopu un teļa gaļas tirgus kopīgo organizāciju [4] 33. panta 9. punktā paredzēti kompensācijas maksājumi par dzīvu dzīvnieku eksportu ar nosacījumu, ka tiek ievēroti Kopienas tiesību aktos paredzētie noteikumi par dzīvnieku labturību, it īpaši par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā.

4. 1998. gada 18. martā Eiropas Kopienu Komisija pieņēma 1998. gada 18. marta Regulu (EK) Nr. 615/98, ar kuru paredz sīki izstrādātus piemērošanas noteikumus eksporta kompensāciju piešķiršanai saistībā ar dzīvu liellopu labturību pārvadāšanas laikā [5]. Šī regula, kas bija pieņemta, pamatojoties uz Padomes 1968. gada 27. jūnija Regulu (EEK) Nr. 805/68 par liellopu un teļa gaļas tirgus kopīgo organizāciju [6], īpaši tās 13. panta

1 — Oriģinālvaloda — franču.
2 — OV L 340, 17. lpp.
3 — OV L 148, 52. lpp.
4 — OV L 160, 21. lpp.
5 — OV L 82, 19. lpp.
6 — OV L 148, 24. lpp.

9. punktu [7], un kura bija pirms Regulas Nr. 1254/99, bija spēkā līdz 2003. gada 13. aprīlim — datumam, no kura to aizstāja Komisijas 2003. gada 9. aprīļa Regula (EK) Nr. 639/2003, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus saskaņā ar Padomes Regulu Nr. 1254/1999 attiecībā uz prasībām eksporta kompensāciju piešķiršanai saistībā ar dzīvu liellopu labturību pārvadāšanas laikā [8]. Regula Nr. 615/98 tādējādi tika piemērota eksporta deklarācijām, kas tika iesniegtas pirms Regulas Nr. 639/2003 [9] pieņemšanas, tajā skaitā pamata lietā apskatāmajai eksporta deklarācijai.

5. Regulas Nr. 615/98 1. pantā ir paredzēts, ka, piemērojot Regulas Nr. 805/68 13. panta 9. punkta otro daļu, eksporta kompensāciju par dzīviem liellopiem piešķir tikai tad, ja, dzīvniekus pārvedot uz pirmo izkraušanas vietu trešā valstī, kas ir galamērķis, ir ievēroti Direktīvas 91/628 un Regulas Nr. 615/98 noteikumi.

6. Saskaņā ar Direktīvas 91/628 2. panta 2. punktu:

"[..]

b) "pārvadāšana" — jebkura dzīvnieku pārvietošana, ko veic ar transportlīdzekli un kas ietver dzīvnieku iekraušanu vai izkraušanu;

[..]

g) "brauciens" — pārvadāšana no izbraukšanas vietas līdz galapunktam;

h) "atpūtas laiks" — nepārtraukts laiks braucienā, kurā dzīvnieki netiek pārvietoti ar transportlīdzekļiem;

[..]."

7. Direktīvas 91/628 pielikuma I nodaļas A.2 punkta d) apakšpunktā paredzēts, ka brauciena laikā dzīvniekiem jāsaņem ūdens un piemērota barība saskaņā ar intervāliem, kas šim mērķim noteikti VII nodaļā.

7 — Regulas 805/68 13. panta 9. punkta otrās daļas redakcija bija identiska Regulas 1254/1999 33. panta 9. punkta redakcijai.
8 — OV L 93, 10. lpp.
9 — Skat. Regulas Nr. 639/2003 9. pantu.

8. Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 48. punkts īpaši attiecas uz brauciena un atpūtas ilgumu. Šajā nodaļā ir noteikts:

"[..]

2. Brauciena laiks dzīvniekiem, kuri minēti 1. punktā, nepārsniedz astoņas stundas.

3. Maksimālo brauciena laiku, kas minēts 2. punktā, var pagarināt, ja pārvadājuma transportlīdzeklis atbilst šādām papildu prasībām:

— uz transportlīdzekļa grīdas ir pietiekami daudz pakaišu,

— pārvadājuma transportlīdzeklī ved piemērotu barību attiecīgajai dzīvnieku sugai visam brauciena laikam,

— dzīvniekiem nodrošināta tieša piekļuve,

— iespējama piemērota ventilācija, kuru var noregulēt atkarībā no temperatūras (iekšā un ārā),

— ir bīdāmas starpsienas, lai varētu izveidot atsevišķus nodalījumus,

— transportlīdzekļi ir aprīkoti ar savienojumu ūdens piegādei pieturas vietās,

— transportlīdzekļos, ar ko pārvadā cūkas, ir pietiekami daudz ūdens, lai brauciena laikā padzirdinātu cūkas.

4. Dzirdīšanas un barošanas intervāli, brauciena laiki un atpūtas laiki, ja izmanto autotransporta līdzekļus, kuri atbilst 3. punktā minētajām prasībām, ir noteikti šādi:

[..]

d) visiem pārējiem 1. punktā [10] minēto sugu dzīvniekiem pēc 14 brauciena stundām jādod vismaz vienu stundu ilgs atpūtas laiks, lai tos varētu padzirdīt un, ja vajadzīgs, pabarot. Pēc šāda atpūtas laika tos var transportēt vēl 14 stundas.

5. Pēc noteiktā brauciena laika dzīvnieki ir jāizkrauj, jāpabaro un jāpadzirda, kā arī tiem jādod atpūta vismaz 24 stundas.

[..]

7. a) Dzīvniekus nedrīkst pārvadāt pa jūru, ja maksimālais brauciena laiks pārsniedz 2. punktā noteikto, ja vien nav ievēroti nosacījumi, kuri noteikti 3. un 4. punktā, izņemot par brauciena un atpūtas laikiem.

b) Attiecībā uz jūras pārvadājumiem regulārā un tiešā satiksmē starp diviem Kopienas ģeogrāfiskiem punktiem ar transportlīdzekļiem, kas iekrauti kuģī, neizkraujot dzīvniekus, pēdējiem jādod 12 stundu atpūta pēc izkraušanas galamērķa ostā vai tās tiešā tuvumā, ja vien brauciena laiks jūrā ir tāds, ka reisu var iekļaut vispārējā 2. līdz 4. punkta plānā.

8. Dzīvnieku interesēs 3., 4. un 7. b) punktos noteikto brauciena laiku var pagarināt par divām stundām, ņemot vērā jo īpaši galamērķa vietas tuvumu.

[..]"

III — Fakti pamata lietā, prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

9. 2002. gada 12. jūnijā *Interboves* deklarēja *Hauptzollamt* 33 dzīvu liellopu eksportu uz bijušo Dienvidslāvijas Federatīvo Republiku, šajā sakarā lūdzot piešķirt eksporta kompensāciju.

10 — Ir domāti liellopi, izņemot teļus.

10. Ar 2003. gada 23. jūlija lēmumu *Hauptzollamt* atteica kompensāciju tādēļ, ka dzīvnieku pārvadāšanas laikā *Interboves* nebija ievērojusi Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļu.

11. Savā lēmumā *Hauptzollamt* paskaidroja, ka saskaņā ar tās *Interboves* iesniegtā brauciena maršruta analīzi liellopu pārvadāšanas ilgums bez neviena atpūtas perioda bija 23 stundas, no kurām 14 stundas un 30 minūtes brauciens notika pa jūru uz ro-ro kuģa no Bari (Itālija) uz Igumenicu [*Igoumenitsa*] (Grieķija) un 8 stundas un 30 minūtes pa autoceļu līdz Evzoni, robežšķērsošanas vietai starp Grieķiju un bijušo Dienvidslāvijas Republiku Maķedoniju. Uzskatot, ka Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļā noteikts, ka pēc 14 stundu brauciena dzīvniekiem, kuri ir pārvadāti starp diviem Kopienas ģeogrāfiskiem punktiem ar transportlīdzekļiem, kas iekrauti kuģī, neizkraujot minētos dzīvniekus, jādod 12 stundu atpūta pēc izkraušanas galamērķa ostā vai tās tiešā tuvumā, *Hauptzollamt* atteica kompensācijas piešķiršanu.

12. Ar savu 2005. gada 21. jūnija lēmumu *Hauptzollamt* noraidīja *Interboves* administratīvo sūdzību, kas bija vērsta pret atteikumu piešķirt eksporta kompensāciju, uzskatot, ka jūras šķērsošanas ilgums ir jāuzskata kā turpinājums pārvadāšanai pa autoceļu, nevis, kā to apgalvoja *Interboves*, ka šis šķērsošanas ilgums nebūtu jāieskaita pārvadājuma laikā. *Hauptzollamt* uzskata, ka, lai pārbaudītu, vai kopējais pārvadājuma ilgums atbilst Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļai, attiecīgi pārvadāšanas pa jūru ilgums būtu jāpieskaita pārvadāšanas periodiem pa autoceļu, kas ir notikuši pirms un pēc tam, kas šajā gadījumā kopā būtu 32 stundas un 45 minūtes (no kurām 14 stundas un 30 minūtes pārvadāšana pa jūru un 18 stundas 15 minūtes pārvadāšana pa autoceļu līdz galamērķim).

13. 2005. gada 21. jūlijā *Interboves* cēla prasību *Finanzgericht Hamburg* atcelt šo lēmumu, norādot, ka tā bija ievērojusi Direktīvas 91/628 noteikumus.

14. Uzskatot, ka izskatāmās lietas atrisinājums ir atkarīgs no Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas noteikumu interpretācijas, par kuriem varētu būt zināmas šaubas, *Finanzgericht Hamburg* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Direktīvas 91/628/EEK pielikuma VII nodaļas 48. punkta 7. apakšpunkta a) daļā pamatprasība (dzīvnieku) pārvadāšanai pa jūru ir noteikta tādējādi, ka principā un ar nosacījumu, ka ir izpildīti [..] minētā pielikuma 48. punkta 3. un 4. apakšpunkta nosacījumi [..], pārvadāšanas pa sauszemes ceļiem laiki līdz pārvadāšanai pa jūru un pēc tās nav savstarpēji saistīti, pat ja dzīvnieki tiek pārvadāti ar ro-ro prāmi (t.s. "roll-on/roll-off" kuģi)?

2) Vai Direktīvas 91/628/EEK pielikuma VII nodaļas 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļā ir ietverts īpašs noteikums t.s. ro-ro kuģiem, kas veic pārvadājumus Kopienas iekšienē, kas tiek piemērots papildus 48. punkta 4. apakšpunkta [d)] daļas nosacījumiem tādējādi, ka pēc prāmja ierašanās galamērķa ostā 29 stundu maksimālais brauciena laiks tikai tad neatsākas no jauna un tiek piemērots 12 stundu atpūtas laiks, ja pārvadāšanas pa jūru laiks ir pārsniedzis direktīvas pielikuma 48. punkta 2.–4. apakšpunkta vispārējos noteikumos minēto laiku [konkrēti] — 48. punkta 4. apakšpunkta d) daļā noteiktās 29 stundas?"

15. Saskaņā ar Tiesas reglamenta 23. pantu *Interboves*, *Hauptzollamt*, Beļģijas, Grieķijas un Zviedrijas valdības, kā arī Komisija iesniedza rakstiskos apsvērumus. 2007. gada 23. maija tiesas sēdē tika uzklausīti to mutvārdu paskaidrojumi, izņemot *Hauptzollamt* un Beļģijas valdību, kas tur netika pārstāvēti.

IV — Analīze

16. Jāatgādina, ka Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 48. punktā noteikti šīs direktīvas 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā uzskaitīto dzīvnieku sugu, tajā skaitā liellopu, dzirdīšanas un barošanas intervāli, kā arī brauciena un atpūtas laiki to pārvadāšanas laikā, izņemot gaisa transportu.

17. Minētā pielikuma 48. punkta 2. apakšpunktā precizēts, ka brauciena laiks nedrīkst pārsniegt 8 stundas. Tomēr šo laiku var pārsniegt, ja transportlīdzeklis atbilst šī paša pielikuma 48. punkta 3. apakšpunktā noteiktajām papildu prasībām. Tādējādi, ja pārvadāšanas līdzeklis ir ceļu transportlīdzeklis, kas atbilst minētā 48. punkta 3. apakšpunkta nosacījumiem — par ko iesniedzējtiesai pamata lietā nav šaubu —, tad Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 4. apakšpunkta d) daļā paredzēts, ka pēc 14 brauciena stundām dzīvniekiem jādod *vismaz* vienu stundu ilgs atpūtas laiks, lai tos varētu padzirdīt un pabarot, pēc kura tos var transportēt vēl 14 stundas. Tā paša 48. punkta 4. apakšpunkta d) daļā attiecīgi noteikts, ka pārvadāšanas maksimālais ilgums var būt 28 stundas ceļu transportlīdzekļiem, kuri atbilst minētā 48. punkta 3. apakšpunkta nosacījumiem.

18. Šajā sakarā es vēlos precizēt, ka vispārpieņemtā formula, kuru ir izmantojusi arī iesniedzējtiesa un daži no lietas dalībniekiem, kuri ir iesnieguši Tiesai apsvērumus, saskaņā

ar kuru Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 4. apakšpunkta d) daļa pieļautu transporta maksimālo ilgumu 29 stundas, ir vienīgi neprecīza interpretācija šajā normā iekļautajai formulai 14 + 1 + 14 [11]. Pēc būtības minētajā 48. punkta 4. apakšpunkta d) daļā vienīgi noteikts, ka *maksimālais* ilgums pārvadāšanai pa autoceļu ir 28 stundas, kam pa vidu ir *minimālais* ilgums atpūtai viena stunda, un, saskaitot šos abus periodus, *minimālais* ceļojuma ilgums veidotos 29 stundas. Tādējādi ceļojuma ilgums varētu būt, piemēram, 50 stundas, kas sastāvētu no diviem (maksimālajiem) pārvadāšanas periodiem, kas katrs ir 14 stundu ilgs, starp kuriem būtu 22 stundu ilgs atpūtas laiks.

19. Saistībā ar pārvadāšanu pa jūru Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 7. apakšpunkta a) daļā tiek norādīts uz 48. punkta 2. apakšpunkta noteikumiem (maksimālais brauciena laiks ir astoņas stundas), izņemot, ja ir ievēroti nosacījumi, kuri noteikti tā paša pielikuma 48. punkta 3. un 4. apakšpunktā, *izņemot par brauciena un atpūtas ilgumu*. Pat tikai izlasot Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 7. apakšpunkta a) daļas redakciju, ir secināms, ka minētā 48. punkta 4. apakšpunkta d) daļā paredzētais 29 stundu minimālais brauciena ilgums kā pamatprincips neattiecas uz pārvadāšanu par jūru. Šis transporta veids, kā to norādīja visi lietas dalībnieki, kas iesniedza savus apsvērumus Tiesā, nozīmē vismaz pārvadāšanu ar specializētu kuģi, kas atbilst līdzīgiem komforta apstākļiem, kādi ir kūtī (saukts par "kuģi-kūti").

20. Turklāt Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļā precizēts, ka regulārā un tiešā satiksmē starp diviem Eiropas Kopienas ģeogrāfiskiem punktiem ar transportlīdzekļiem, kas iekrauti kuģī, neizkraujot dzīvniekus (turpmāk tekstā — "pārvadāšana ro-ro kuģī"), dzīvniekiem ir jādod 12 stundu atpūta pēc izkraušanas galamērķa ostā vai tās tiešā tuvumā, ja vien brauciena laiks pa jūru ir tāds, ka reisu var iekļaut 48. punkta 2.–4. apakšpunkta vispārējā plānā.

21. Sava pirmā prejudiciālā jautājuma ietvaros iesniedzējtiesa būtībā un pirmkārt jautā, vai iespējams Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļā paredzēto pārvadāšanu ar ro-ro kuģi kvalificēt kā pārvadāšanu pa jūru minētā pielikuma 48. punkta 7. apakšpunkta a) daļas izpratnē. Apstiprinošas atbildes gadījumā un otrkārt iesniedzējtiesa jautā vai, līdzko pārvadāšana ar ro-ro kuģi notiek starp diviem pārvadāšanas periodiem pa autoceļu, šie pēdējie nav uzskatāmi par saistītiem savā starpā, kā tas tiek uzskatīts līdzīga pārvadājuma gadījumā, kad pārvadāšanas pa jūru posmu veic ar kuģi-kūti.

11 — Skat. manus 2008. gada 28. februārī sniegtos secinājumus Tiesas tiesvedībā esošajā lietā C-207/06 *Schwaninger Martin* (7. zemsvītras piezīme).

22. Ar savu otro prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai pēc pārvadāšanas ar ro-ro kuģi, kuras ilgums, iespējams, pārsniedz 14 stundas, kas saskaņā ar Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 4. apakšpunkta d) daļu ir maksimālais paredzētais pārvadāšanas laiks, līdz tiek nodrošināta viena atpūtas stunda, dzīvniekiem ir jānodrošina 12 stundu atpūta, piemērojot minēto 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļu, vai arī pārvadāšana pa autoceļu var turpināties nekavējoties pēc izkraušanas, ievērojot maksimālo [pārvadāšanas] ilgumu 28 stundas.

23. Lai atbildētu uz šiem jautājumiem, ir jāveic sistemātiska un skaidri noteikta Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta interpretācija attiecībā uz liellopu pārvadāšanas apstākļiem, tos pārvadājot pa autoceļu, ar ro-ro kuģi un izmantojot kuģi-kūti.

24. Minētais 48. punkts pārvadāšanas veidus izšķir atkarībā no kvalitātes garantijām, ko tie nodrošina dzīvnieku, šajā gadījumā liellopu, veselības saglabāšanai.

25. Tādējādi, lai gan saskaņā ar Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 4. apakšpunkta d) daļu maksimālais pārvadāšanas ilgums pa sauszemi ir 28 stundas, saskaņā ar tā paša pielikuma 48. punkta 7. apakšpunkta a) daļu liellopu pārvadāšanai pa jūru, izmantojot kuģi-kūti, ievērojami augstāku pārvadāšanas apstākļu dēļ, kas ir garantēti dzīvniekiem, nav noteikts nekāds maksimālais [pārvadāšanas] ilgums.

26. Starp šiem galējiem variantiem atrodas pārvadāšana ar ro-ro kuģi, kas ir iesniedzējtiesas uzdoto prejudiciālo jautājumu pamatā. Pēc būtības, lai arī liellopi no kravas automobiļa netiek izkrauti uz kuģa, kā tas ir gadījumā, kad pārvadāšana notiek ar kuģi-kūti, tomēr saskaņā ar Direktīvas 91/628 pielikuma I nodaļas 26. punktā noteiktajām papildu garantijām tiem ir nodrošināti apstākļi, kas vairāk nodrošina to veselību, nekā tas ir pārvadāšanas gadījumā pa autoceļu. Tādējādi, lai gan liellopiem ir jāpacieš ilgstoša kratīšanās transportēšanas laikā pa autoceļu, minētās I nodaļas 26. punkta i) apakšpunktā paredzēta kravas automobiļu fiksācijas sistēma, kas ierobežo transportlīdzekļa kustību pārvadāšanas laikā ar ro-ro kuģi. Tāpat, pārvadājot pa autoceļu, liellopus var paēdināt un/vai padzirdīt tikai apstāšanās laikā, savukārt saskaņā ar minēto 26. punkta iii) apakšpunktu tos var turpināt [barot un/vai dzirdīt] brauciena laikā.

27. Nevēloties priekšlaicīgi sniegt atbildi uz prejudiciāliem jautājumiem, izskatās, ka Kopienas likumdevējs ir atzinis ro-ro kuģu transporta specifiku, ņemot vērā šī transporta kvalitatīvos apstākļus, arī nosakot Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļā *ad hoc* normas, tajā skaitā

attiecībā uz pārvadāšanas ilgumu. Turpmāk šajos secinājumos es pētīšu šo nosacījumu ietekmi uz ilguma noteikšanu pārvadāšanai ar ro-ro kuģi.

28. Tādējādi šo secinājumu 26. punktā minētā atsauce uz Direktīvas 91/628 pielikuma I nodaļas 26. punktu man liek nekavējoties atbildēt uz pirmā jautājuma pirmo daļu, ka nav nekādu šaubu, ka pārvadāšana ar ro-ro kuģi ir jākvalificē kā pārvadāšana pa jūru. Pēc būtības, kā man jau bija iespēja to pieminēt manos iepriekš minētajos secinājumos *Schwaninger Martin* lietā, lai gan pastāv tā raksturīgajās iezīmes, pārvadāšana ar ro-ro kuģi ir uzskatāma par pārvadāšanu pa jūru [12]. Turklāt Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļā ir veikta atsauce uz šo transporta veidu kā "jūras pārvadājumiem".

29. Tādējādi es uzskatu, ka bez īpašām šaubām var apgalvot, ka minētā 48. punkta 7. apakšpunkta a) daļā ir noteiktas vispārīgas prasības attiecībā uz jūras pārvadājumiem, tajā skaitā pārvadājumiem ar ro-ro kuģiem. No tā izriet, ka minētā tiesību norma attiecas uz visa veida jūras pārvadājumiem, kas izpilda 48. punkta 2.–4. apakšpunktā noteiktos nosacījumus, izņemot brauciena un atpūtas laikus.

12 — 26. punkts.

30. Lai sniegtu atbildi uz visu pirmo iesniedzējtiesas jautājumu, atliek noskaidrot, vai visi pārvadājumi pa autoceļu, kas ir veikti pirms un pēc pārvadāšanas ar ro-ro kuģi, savstarpēji ir saistīti.

31. Šajā sakarā prasītāja pamata lietā un Komisija aizstāv domu, ka šie divi pārvadājumu veidi *nekad* nav saistīti. Zviedrijas valdība, tieši otrādi, uzskata, ka tie ir *vienmēr* saistīti, ņemot vērā to, ka tas ir viens nepārtraukts brauciens. Šī valdība arī precizē, ka tikai tās apgalvojums atbilstot Direktīvas 91/628 mērķim.

32. Manuprāt, uz uzdoto jautājumu nevar atbildēt tik kategoriski. Galu galā, kā es to pierādīšu vēlāk, nepieciešamība skaitīt kopā abus periodus pārvadājumiem pa autoceļu ir jāvērtē atkarībā no pārvadāšanas ilguma ar ro-ro kuģi, t.i., vai šīs pārvadāšanas ilgums sasniedz vai nesasniedz Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 4. apakšpunkta d) daļā noteikto [ilgumu].

33. Es jau minēju, ka, lai gan to kvalificē par jūras transportu, pārvadāšanai ar ro-ro kuģi piemīt īpašas raksturīgas iezīmes. Šīs raksturīgās iezīmes Kopienas likumdevējs ir atzinis Direktīvas 91/628 normās, īpaši tās pielikuma 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļā. Šajā sakarā šīs normas *in fine* atsauce uz minētā pielikuma 48. punkta 2.–4. apakšpunktā noteikto vispārējo plānu nozīmē, ka, pretēji vispārējiem noteikumiem, kas attiecas uz pārvadāšanu pa jūru [48. punkta 7. apakšpunkta a) daļa], tā paša pielikuma 48. punkta 4. apakšpunkta d) daļā noteiktais maksimālais pārvadāšanas ilgums 28 stundas tiek skaitīts gadījumā, ja liellopus pārvadā ar ro-ro kuģi. Tomēr ir jāprecizē, ka, pārvadājot pa jūru, minētā 48. punkta 4. apakšpunkta d) daļā noteiktajam atpūtas laikam nav jēgas. Pēc būtības gan kuģos-kūtīs, gan ro-ro kuģos dzīvniekus var turpināt dzirdīt un barot, pirmajā gadījumā tādēļ, ka apstākļi ir līdzīgi kūtij, otrajā gadījumā tādēļ, ka ir nodrošināti un ievēroti Direktīvas 91/628 pielikuma I nodaļas 26. punkta iii) apakšpunkta noteikumi, kas nodrošina dzīvnieku dzirdīšanu un barošanu.

34. No tā var secināt, ka, ja pārvadāšanas laiks ar ro-ro kuģi ir sasniedzis 28 stundas, tad, nonākot galamērķa ostā, dzīvniekiem tiks dota 12 stundu ilga atpūta saskaņā ar minēto 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļu. Šajā sakarā ir jāprecizē, ka šajā normā paredzētajām 12 stundām ir tāda pati pirms šīs atpūtas notikušu pārvadāšanas periodu "kompensēšanas" funkcija, kā Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 5. apakšpunktā noteiktajam 24 stundu periodam, ko piemēro pārvadājumiem pa autoceļu. Tas nozīmē, ka pēc 12 stundu ilga atpūtas perioda, kas seko 28 stundu ilgai pārvadāšanai ar ro-ro kuģi, var sākties jauns pārvadāšanas periods.

35. Šo interpretāciju par 12 stundu atpūtas perioda funkciju apstiprina, pirmkārt, Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļa, kurā nav norādīts uz minētā pielikuma 48. punkta 5. apakšpunktu, un, otrkārt, ro-ro kuģu īpašības, kas, kā tas tika paskaidrots iepriekš, nodrošina tādus brauciena kvalitatīvos apstākļus, kas vairāk nodrošina dzīvnieku veselību, nekā tas ir pārvadāšanas gadījumā pa autoceļu.

36. Gadījumā, kad pārvadājums ar ro-ro kuģi notiek starp diviem pārvadājumu periodiem pa autoceļu, kā tas ir iesniedzējtiesas norādītajā piemērā, manuprāt, saistība starp pārvadājumiem pa autoceļu ir atkarīga no pārvadājuma ilguma ar ro-ro kuģi.

37. Ja pārvadājums ar ro-ro kuģi sasniedz maksimālo ilgumu 28 stundas, tad 12 stundu atpūtas periods, ko jādod dzīvniekiem, kompensē visu citu iepriekšējo pārvadājumu veidu ilgumu, kas jau ir beidzies iepriekš.

38. Ja pārvadājums ar ro-ro kuģi nesasniedz maksimālo ilgumu 28 stundas, tad abi pārvadājumu periodi pa sauszemi jāapvieno, lai sasniegtu Direktīvas 91/628 mērķi aizsargāt dzīvnieku veselību pārvadāšanas laikā. Šajā gadījumā aizstāvēt interpretāciju, ka pārvadājumu periodi pa autoceļu nav saistīti, kā to dara Komisija, pēc būtības nozīmētu pārvadāšanu ar ro-ro kuģi vērtēt labvēlīgāk nekā atpūtas laiku. Tādējādi, pat ja pēc 20 stundu atpūtas laika, kas seko 14 stundu pārvadājumam pa autoceļu, turpmāka pārvadāšana pa autoceļu nevar pārsniegt 14 stundas saskaņā ar minētās direktīvas pielikuma 48. punkta 4. apakšpunkta d) daļas vispārējo plānu, līdzīgā situācijā pieņemt, ka pēc 20 stundu pārvadāšanas ar ro-ro kuģi būtu iespējams maksimālais 28 stundu pārvadāšanas periods, neņemot vērā pārvadājuma periodu pa autoceļu, kas tika veikts pirms pārvadājuma pa jūru, nozīmētu noliegt Direktīvas 91/628 nosprausto mērķi pēc iespējas samazināt lielus attālumus dzīvnieku pārvadāšanā un attiecīgi samazināt minēto pārvadājumu ilgumu to labturības interesēs. Šī mērķa nozīmību Tiesa atkārtoja 2006. gada 23. novembra spriedumā *ZVK*[13] saistībā ar jēdzienu "pārvadājums" Direktīvas 91/628 izpratnē.

39. Interpretācija, kas apvieno pārvadāšanas periodus pa autoceļu atkarībā no pārvadājuma ilguma ar ro-ro kuģi, garantē dzīvniekiem samērīgu aizsardzību brauciena laikā, pēc iespējas samazinot pārvadāšanas ilgumu. Manuprāt, šāda interpretācija atbilst mērķim, kuru Kopienas likumdevējs ir gribējis sasniegt, proti, līdzvērtīgam aizsardzības līmenim dzīvniekiem to pārvadāšanas laikā, ievērojot dažādos kvalitatīvos apstākļus, kas piemīt katram transporta veidam, kas izpaužas kā noteikumi, kas ir piemēroti katram no šiem [transporta] veidiem, īpaši noteikumi par pārvadāšanas ilgumu.

40. Līdz ar to Zviedrijas valdības atbalstītais arguments, saskaņā ar kuru, lai garantētu dzīvnieku veselības aizsardzību, eksistē tikai viens *nepārtraukts* brauciens, man nešķiet pamatots. Lai arī ir jāatzīst, ka pārvadāšana turpinās viena brauciena laikā[14], tajā pat laikā šo braucienu veic ar dažādiem transporta veidiem, kas katrs ir pakļauts citiem noteikumiem. Turklāt izskatās, ka Zviedrijas valdības izklāstītā argumentācija piedāvā diskriminējošu attieksmi pret dažiem transporta

13 — C-300/05, Krājums, I-11169. lpp., 19. punkts.

14 — Es atgādinu, ka saskaņā ar Direktīvas 91/628 2. panta g) punktu brauciens ir definēts kā "pārvadāšana no izbraukšanas vietas līdz galapunktam".

veidiem, šajā gadījumā jūras pārvadājumiem, sagrozot Direktīvas 91/628 *ratio*.

41. Tādēļ es nevaru piekrist ne Komisijas atbalstītajai nostājai, saskaņā ar kuru pārvadāšanas periodi pa autoceļu pirms un pēc pārvadāšanas perioda ar ro-ro kuģi nekad nav saistīti, ne arī Zviedrijas valdības piedāvātajai pozīcijai, saskaņā ar kuru šie periodi vienmēr būtu saistīti viena nepārtraukta brauciena gadījumā. Toties uz iesniedzējtiesas uzdotā pirmā prejudiciālā jautājuma otro daļu, manuprāt, ir jāatbild tā, ka saistība starp pārvadājumiem pa autoceļu, kas tiek veikti pirms un pēc pārvadājuma ar ro-ro kuģi, ir atkarīga no tā, vai ir sasniegts šī pārvadājuma maksimālais ilgums, kas ir noteikts Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 4. apakšpunkta d) daļā saskaņā ar šī pielikuma 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļas atsauci.

42. Iepriekš izvērstā analīze un atbilde, kuru es sniedzu uz pirmo jautājumu, ļauj lielos vilcienos atrisināt arī iesniedzējtiesas uzdoto otro jautājumu.

43. Šajā sakarā es atgādinu, ka otrajā jautājumā iesniedzējtiesa jautā, vai pēc pārvadāšanas ar ro-ro kuģi, kuras ilgums, iespējams, pārsniedz 14 stundas, kas saskaņā ar minēto 48. punkta 4. apakšpunkta d) daļu ir maksimālais paredzētais pārvadāšanas laiks, dzīvniekiem ir jānodrošina 12 stundu atpūta saskaņā ar minēto 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļu, vai arī pārvadāšana pa autoceļu var turpināties nekavējoties pēc izkraušanas, ievērojot maksimālo [pārvadāšanas] ilgumu 28 stundas.

44. Kā es to norādīju iepriekš, pēc pārvadāšanas ar ro-ro kuģi, kuras ilgums nepārsniedz 28 stundas, var sākties jauns pārvadāšanas periods, tajā pašā laikā ņemot vērā iespējamu pārvadāšanas periodu pa autoceļu, kas tika veikts pirms pārvadāšanas ar ro-ro kuģi.

45. Šajā gadījumā no iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka pārvadāšana pa autoceļu, kas tika veikta pirms pārvadāšanas ar ro-ro kuģi, tika kompensēta ar vairāk nekā 24 stundu atpūtas laiku (atbilstoši Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 5. apakšpunktam) un ka iesniedzējtiesai galvenais jautājums, kas jānoskaidro, ir, vai pēc pārvadāšanas ar ro-ro kuģi, iespējams pārāk ilgu laiku (14 stundas un 30 minūtes), var sākties jauns pārvadāšanas periods. Taču, kā to pierādīja mans izklāstījums par pirmo prejudiciālo jautājumu, pārvadāšana pa sauszemi var notikt nekavējoties pēc ro-ro kuģa, kura pārbrauciens nesasniedza 28 stundas, ierašanās galamērķa ostā. Turklāt iebilde, kuru es iepriekš formulēju un kura attiecas uz periodu apvienošanu pārvadājumiem pa autoceļu, nav attiecināma uz pamata lietu, jo pārvadāšanas periods pa autoceļu, kas tika veikts pirms pārvadājuma ar ro-ro kuģi, ir kompensēts.

46. Katrā gadījumā es piebilstu, ka iesniedzējtiesas piedāvātā alternatīva, ar kuru paredzēts piemērot 12 stundu atpūtas laiku pēc 14 stundu pārvadāšanas ar ro-ro kuģi, ir jānoraida ne tikai to iemeslu dēļ, kas ir tikuši minēti, bet arī citu motīvu dēļ, kas attiecas uz Direktīvas 91/628 sistemātisku interpretāciju. Īpaši šāda interpretācija nozīmētu vērtēt labvēlīgāk 14 stundu ilgu pārvadāšanu pa autoceļu, kam saskaņā ar Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 4. apakšpunkta d) daļu jāseko tikai "vismaz vienu stundu" ilgam atpūtas laikam, salīdzinot ar pārvadāšanu ar ro-ro kuģi, kurai ir jāseko 12 stundu ilgam atpūtas laikam, pat ja šis pēdējais transporta veids dzīvniekiem nodrošina tādus brauciena kvalitatīvos apstākļus, kuros vairāk tiek ņemta vērā dzīvnieku veselība, nekā tas ir pārvadājumu gadījumā pa autoceļu [15].

47. Ņemot vērā iepriekš teikto, es piedāvāju atbildēt uz prejudiciāliem jautājumiem tā, ka, pirmkārt, Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 7. apakšpunkta a) daļā noteiktas jūras pārvadājumiem piemērojamās pamatprasības, tajā skaitā attiecībā uz minētā pielikuma 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļā minēto pārvadāšanu ar ro-ro kuģi. Otrkārt, saistība starp pārvadājumiem pa autoceļu, kas tiek veikti pirms un pēc pārvadājuma ar ro-ro kuģi, ir atkarīga no tā, vai ir sasniegts šī pārvadājuma maksimālais ilgums, kas ir noteikts Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 4. apakšpunkta d) daļā saskaņā ar šī pielikuma 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļas atsauci. Tādējādi, ja pārvadāšanas ilgums ar ro-ro kuģi nesasniedz maksimālo 28 stundu ilgumu, tad pārvadāšana pa autoceļu var sākties nekavējoties pēc ierašanās galamērķa ostā. Lai aprēķinātu šo ilgumu atbilstoši Direktīvai 91/628, ir jāņem vērā pārvadāšanas laiks pa autoceļu, kas tika veikts pirms pārvadāšanas ar ro-ro kuģi, ja vien, piemērojot Direktīvas 91/628 pielikuma 48. punkta 5. apakšpunktu, vismaz 24 stundu ilgs atpūtas laiks nav kompensējis pirms pārvadāšanas ar ro-ro kuģi veikto pārvadāšanu pa autoceļu. Iesniedzējtiesai ir jānovērtē, vai attiecīgais brauciens pamata lietā atbilst augstāk minētajiem nosacījumiem.

15 — Šajā sakarā skat. arī manus iepriekš minētos secinājumus lietā *Schwaninger Martin*, 31.–35. punkts.

V — Secinājumi

48. Ievērojot iepriekš izklāstītos apsvērumus, ierosinu Tiesai uz *Finanzgericht Hamburg* uzdotajiem prejudiciāliem jautājumiem atbildēt šādi:

1) Padomes 1991. gada 19. novembra Direktīvas 91/628/EEK par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā, ar kuru groza Direktīvas 90/425/EEK un 91/496/EEK, kas grozīta ar Padomes 1995. gada 29. jūnija Direktīvu 95/29/EK, pielikuma 48. punkta 7. apakšpunkta a) daļa jāinterpretē tādējādi, ka tajā noteiktas jūras pārvadājumiem piemērojamās pamatprasības, tajā skaitā attiecībā uz minētā pielikuma 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļā minētajiem pārvadājumiem regulārā un tiešā satiksmē starp diviem Kopienas ģeogrāfiskiem punktiem ar transportlīdzekļiem, kas iekrauti kuģī, neizkraujot dzīvniekus;

2) saistība starp pārvadājumiem pa autoceļu, kas tiek veikti pirms un pēc pārvadājuma regulārā un tiešā satiksmē starp diviem Kopienas ģeogrāfiskiem punktiem ar transportlīdzekļiem, kuri iekrauti kuģī, neizkraujot dzīvniekus, ir atkarīga no tā, vai ir sasniegts šī pārvadājuma maksimālais ilgums, kas ir noteikts Direktīvas 91/628, kas grozīta ar Direktīvu 95/29, pielikuma 48. punkta 4. apakšpunkta d) daļā saskaņā ar šī pielikuma 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļas atsauci.

Tādējādi, ja pārvadāšanas ilgums regulārā un tiešā satiksmē starp diviem Kopienas ģeogrāfiskiem punktiem ar transportlīdzekļiem, kas iekrauti kuģī, neizkraujot dzīvniekus, nesasniedz maksimālo 28 stundu ilgumu, tad pārvadāšana pa autoceļu var sākties nekavējoties pēc ierašanās galamērķa ostā. Lai sarēķinātu šo ilgumu atbilstoši Direktīvai 91/628, kas grozīta ar Direktīvu 95/29, ir jāņem vērā pārvadāšanas laiks pa autoceļu, kas tika veikts pirms pārvadāšanas regulārā un tiešā satiksmē starp diviem Kopienas ģeogrāfiskiem punktiem ar transportlīdzekļiem, kuri iekrauti kuģī, neizkraujot dzīvniekus, ja vien, piemērojot minētās direktīvas pielikuma 48. punkta 5. apakšpunktu, vismaz 24 stundu ilgs atpūtas laiks nav kompensējis pirms pārvadāšanas pa jūru veikto pārvadāšanu pa autoceļu.

Iesniedzējtiesai ir jānovērtē, vai pamata lietā attiecīgais brauciens atbilst augstāk minētajiem nosacījumiem.